

*Голові спеціалізованої вченої ради
Д 64.707.03 Національного університету
цивільного захисту України
проф. Домбровській С. М.*

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора наук з державного управління,
доцента Ажажи Марини Андріївни на дисертаційну роботу Гриня
Дмитра Володимировича «Механізми використання соціальних
мереж в діяльності органів публічної влади», подану до захисту до
спеціалізованої вченої ради Д 64.707.03 Національного
університету цивільного захисту України на здобуття наукового
ступеня кандидата наук з державного управління за
спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління

Актуальність теми дисертаційної роботи. Україна сьогодні переживає складний період своєї історії, викликаний збройною агресією Російської Федерації. І для гідного опору ворогу сьогодні та в майбутньому важливим є формування ефективної системи публічного управління. Важливим, відповідно до обраного європейського вектору розвитку нашої країни, є також забезпечення її відповідності європейським принципам та стандартам. Однією з головних вимог до такої системи, відповідно, є забезпечення принципів прозорості та підзвітності органів державної влади перед населенням, соціальної спрямованості їхньої діяльності, соціального діалогу та партнерства. Використання зазначених принципів повинно суттєво змінити систему публічного управління, зробити її такою, що реагує на зміни, які відбуваються в суспільстві та навколишньому середовищі та насамперед підвищити ефективність діяльності органів публічної влади стосовно місцевого і регіонального розвитку.

Досягненню зазначених цілей у сучасному суспільстві, як свідчить провідний світовий та європейський досвід, сприятиме активне використання соціальних мереж. Комунікаційна діяльність, яка відбувається у цих мережах, охоплює більшість аспектів процесів прийняття та реалізації управлінських рішень, виступає основою для визначення форм і методів управлінської діяльності. Саме тому процес їх використання органами публічної влади повинен мати комплексний характер, що передбачає врахування і правових, і організаційних, і інформаційних, і аналітичних аспектів діяльності органів публічної влади.

У зв'язку з цим дисертаційне дослідження Гриня Дмитра Володимировича «Використання соціальних мереж в діяльності органів публічної влади» є своєчасним та назрілим. Про актуальність теми свідчать і численні гострі наукові і політичні дискусії навколо проблем налагодження ефективної взаємодії між органами публічного управління і населенням, що чиняться як в Україні, так і за її межами. Значущість і прикладний характер

дисертаційного дослідження підтверджує й використання основних положень дисертації в науково-дослідній роботі «Публічне управління в умовах глобалізації» (0116U007246), що виконувалося кафедрою політології та філософії Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. У межах цієї роботи автором висвітлені особливості використання соціальних мереж місцевими органами влади в Україні.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Основні положення й висновки дисертаційного дослідження відповідають чинним вимогам Міністерства освіти і науки України, що висуваються до дисертаційних робіт. У дисертації успішно досягнуто поставлену мету, що полягає в обґрунтуванні теоретичних засад та практичних заходів із розвитку системи взаємодії органів публічної влади з населенням через використання соціальних мереж.

Виходячи з поставленої мети автор успішно вирішує комплекс наукових завдань, до яких належать такі: з'ясувати зміст і сутність соціальних мереж як інструмента публічного управління; виявити теоретичні засади використання соціальних мереж у діяльності органів публічної влади; узагальнити провідний закордонний досвід та виявити основні аспекти використання соціальних мереж в публічному секторі; систематизувати правові засади використання соціальних мереж в діяльності органів публічної влади в Україні; дослідити сучасний стан та можливості використання соціальних мереж в публічному секторі в Україні; обґрунтувати основні технології використання соціальних мереж в публічному секторі.

Для вирішення зазначених завдань і отримання необхідних результатів дисертант використовує низку наукових методів дослідження: узагальнення – для установлення кращих закордонних практик діяльності органів публічної влади в інформаційному просторі; класифікації – для виявлення основних аспектів використання соціальних мереж в публічному секторі; аналізу та синтезу – для визначення теоретичних засад використання соціальних мереж в публічному секторі; систематизації – для виявлення етапів еволюції правового забезпечення використання соціальних мереж в публічному управлінні в Україні; соціологічного опитування – для визначення актуальних проблем взаємодії в соціальних мережах; моделювання – для розробки моделі використання соціальних мереж в діяльності органів публічної влади в Україні.

Сформульовані дисертантом наукові положення, висновки та рекомендації достатньо обґрунтовані, підтверджені комплексним аналізом наукової та спеціальної літератури, значним масивом емпіричного та аналітичного матеріалу. В роботі широко використовуються розробки вітчизняних і закордонних вчених з питань використання соціальних мереж органами публічної влади, методичних підходів щодо підвищення їх якості.

Структура дисертаційної роботи є логічною. Висновки за розділами та

загальні висновки дисертації достатньо аргументовані та логічно сформульовані, ґрунтуються на проведеному дослідженні й отриманих результатах.

Достовірність, наукова новизна отриманих результатів підтверджуються теоретичною обґрунтованістю вихідних позицій дослідження, апробацією його результатів під час проведення науково-комунікативних заходів. Достовірність результатів і рекомендацій, сформульованих у дисертації, базується на науковій методології і застосуванні сучасних прийомів проведення досліджень з державного управління.

До найбільш важливих результатів, що характеризують наукову новизну дослідження, належать такі:

- запропоновано модель використання соціальних мереж в діяльності органів публічної влади, яка заснована на концепції «Government 2.0», і передбачає застосування трьох взаємодоповнюючих технологій, зокрема, «Participation 2.0», «Collaboration 2.0» та Transparency 2.0, які дозволяють покращити он-лайн-взаємодію як між органами публічної влади, так і між органами публічної влади з громадянами (с.122-180);

- дано визначення соціальних мереж в публічному секторі, які представлені інструментом реалізації публічної політики, платформою для інформаційно-комунікаційних і соціальних технологій, що сприяє вирішенню конкретних соціальних та управлінських проблем (с.9-14);

- узагальнено теоретичні засади використання соціальних мереж в публічному секторі, зокрема, запропоновано спиратися на концепцію «Government 2.0», яка націлена не тільки на цифровізацію публічної сфери, а й на розширення участі громадян в публічному управлінні, підвищення прозорості прийняття управлінських рішень та удосконалення міжвідомчого та внутрішньоорганізаційного співробітництва в публічному секторі (с.15-26);

- висвітлено чинники використання соціальних мереж в публічному секторі, до яких віднесено соціальні, економічні, технологічні, а також біологічні (с.27-48);

- узагальнено зарубіжний досвід щодо використання соціальних мереж органами публічної влади, зокрема, доведено, що на разі використовуються три основні стратегії: «забезпечення присутності», «стратегія залучення», «мережева стратегія» (с.49-64);

- виявлено особливості еволюції правового забезпечення використання соціальних мереж органами публічної влади в Україні, зокрема, на основі урахування технологічного та комунікаційного аспектів, виділено чотири етапи: початковий; сервісний; розвитку електронного урядування; упровадження концепції «Government 2.0» (с. 67-90) та інші.

У сукупності отримані наукові результати вирішують важливе науково-прикладне завдання, що полягає в обґрунтуванні теоретичних положень і практичних рекомендацій щодо використання соціальних мереж органами публічної влади в Україні.

Оцінка повноти викладення дослідження в опублікованих роботах.

Теоретичні положення і практичні рекомендації, що сформульовані в дисертаційній роботі, достатньою мірою відображені в публікаціях автора, всі з яких, за винятком однієї, є одноосібними. Результати дисертаційного дослідження висвітлено в 8 публікаціях, серед яких 4 – у наукових фахових виданнях з державного управління, 1 – у зарубіжному виданні, що індексується у науково-метричній базі Scopus.

Ідентичність змісту автореферату і основних положень дисертації.

Аналіз змісту автореферату та дисертації підтверджує ідентичність структури, логіки викладання матеріалу, відповідність основних положень та висновків за розділами. Зміст автореферату дисертації, основних положень та висновків самої роботи є ідентичним. Оформлення дисертації та її автореферату здійснено відповідно до чинних вимог Міністерства освіти і науки України.

Оцінка оформлення дисертації. Дисертація й автореферат оформлені у відповідності до чинних вимог. Аналіз змісту автореферату та дисертації підтверджує ідентичність структури, логіки викладання матеріалу, відповідність основних положень та висновків за розділами. Зміст автореферату повністю відображає основні положення, висновки та узагальнення, що містить дисертаційне дослідження. Робота написана науковим стилем, у тексті є необхідні посилання на джерела, що цитуються. Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків і списку використаних джерел. Повний обсяг дисертації становить 206 сторінок, обсяг основного тексту становить 184 сторінки. Список використаних джерел налічує 210 найменувань, із них іноземними мовами – 104.

Практичне значення одержаних результатів дослідження обумовлено їх прикладним характером. Так, зокрема, вони можуть бути використані під час розробки стратегій і програм в рамках проведення реформи публічного сектору з метою підвищення ефективності діяльності органів публічної влади, а також під час розробки законодавства у сфері цифровізації. Висновки та пропозиції також можуть бути використані при розробці практичних заходів суб'єктами публічної влади, а також у навчальному процесі при підготовці, перепідготовці та підвищенні кваліфікації фахівців у сфері публічного управління.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.

Оцінюючи дисертаційне дослідження в цілому позитивно, можна зробити певні зауваження та вказати на деякі дискусійні положення роботи.

1. У дисертаційній роботі автор наводить результати соціологічних досліджень, які були проведені за його участі. Між тим, в жодному пункті наукової новизни про них не йдеться. Отже, не зрозуміло, до яких вагомих наукових результатів автору допомогли дійти результати соціологічного дослідження.

2. При цьому варто звернути увагу і на той факт, що автором, як зазначено у науковій новизні, удосконалено теоретичні засади використання соціальних мереж в публічному секторі, зокрема, запропоновано спиратися

на концепцію «Government 2.0». Однак, не зрозуміло, а чи можна використовувати соціальні мережі без використання «Government 2.0».

3. У запропонованій автором моделі використання соціальних мереж в діяльності органів публічної влади (стор. 174) доцільно було уточнити що мається на увазі під віртуальними панелями і яким чином вони забезпечують співпрацю органів публічної влади з населенням.

4. Також варто зазначити, що у роботі наведено не наведено організаційно-правових механізмів реалізації даної моделі в Україні.

Але в цілому зазначені дискусійні положення та зауваження не знижують загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи.

Загальний висновок по дисертаційній роботі. Дисертаційна робота є завершеним науковим дослідженням, що вирішує важливе науково-прикладне завдання – обґрунтування теоретичних засад, визначення передумов та основних напрямів використання соціальних мереж в діяльності органів публічної влади в Україні.

Робота повністю відповідає вимогам, що ставляться до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління, а саме: в ній означена актуальність обраної теми дослідження, сформульовані наукові положення, висновки й рекомендації є обґрунтованими, достовірними, вони містять наукову новизну та готові до практичного використання. Зміст автореферату і дисертації є повністю ідентичними.

Виходячи з вищевикладеного можна зробити загальний висновок, що дисертаційна робота Гриня Дмитра Володимировича «Використання соціальних мереж в діяльності органів публічної влади» повністю відповідає чинним вимогам Міністерства освіти і науки України та «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата наук з державного управління за спеціальністю 25.00.02 – механізми державного управління.

Офіційний опонент –
професор кафедри менеджменту
організацій та управління проектами
Інженерного навчально-наукового
інституту Запорізького національного
університету ім. Ю.М. Потебні,
доктор наук з державного управління,
доцент

М.А. Ажажа

Вчений секретар ЗНУ

О.А. Проценко

